

Załącznik do Uchwały Nr XXXII/202/2020
Rady Gminy Medyka
z dnia 28 września 2020r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY MEDYKA
NA LATA 2020- 2024**

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
PODSTAWY PRAWNE DO OPRACOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU.....	4
ROZDZIAŁ I. POJĘCIE PRZEMOCY.....	6
ROZDZIAŁ II. PRZYCZYNY I SKUTKI PRZEMOCY.....	8
ROZDZIAŁ III. ZASOBY– GDZIE MIESZKAŃCY GMINY MEDYKA MOGĄ OTRZYMAĆ POMOC.....	12
ROZDZIAŁ IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE MEDYKA.....	13
ROZDZIAŁ V. PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD UCZNIÓW NA TERENIE GMINY MEDYKA.....	18
ROZDZIAŁ VI. CELE PROGRAMU.....	24
ROZDZIAŁ VII. ADRESACI PROGRAMU.....	25
ROZDZIAŁ VIII. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI.....	26
ROZDZIAŁ IX. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	26
ROZDZIAŁ X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	30
ROZDZIAŁ XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	30

WSTĘP

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020 - 2024 obejmuje zadania, które na Gminę Medyka nakłada ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Realizacja Programu, w szczególności w obszarach profilaktyki, ochrony i wsparcia osób dotkniętych przemocą oraz oddziaływań wobec osób stosujących przemoc jest nastawiona na redukcję zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców gminy Medyka oraz na wzrost efektywności podejmowanych działań

Prawo do ochrony przed przemocą w rodzinie jest jednym z obowiązków państwa, którego zaniechanie może być uznane za naruszenie praw człowieka. Ustawodawca stworzył system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wprowadzono także m.in. ustawową definicję przemocy w rodzinie oraz dokonano podziału zadań pomiędzy wszystkie szczeble samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania temu zjawisku. Wydaje się bowiem, że jedynie regularna międzysektorowa współpraca wielu instytucji (ośrodków pomocy społecznej, służb mundurowych, organizacji pozarządowych, sądownictwa, oświaty, ochrony zdrowia, etc.) może być przyczynkiem do realnego zmniejszenia liczby dokonywanych aktów przemocy w środowisku domowym. Wdrożenie w życie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

Głównym celem gminnego programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Medyka, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Medyka. W Programie została przedstawiona analiza badań, dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie oraz stanu wiedzy na temat przemocy wśród uczniów Szkoły Podstawowej w Medyce. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Medyka ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2020-2024. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Obszar gminy Medyka zamieszkuje 6.576 osób (dane za 2019 r.) i liczy 61 km. Gmina Medyka jest powierzchniowo najmniejszą gminą w powiecie przemyskim. Jej gęstość zaludnienia wynosi 100 osób na km². Największe jej miejscowości to: Medyka, Leszno

i Torki. Te trzy miejscowości stanowią niemal 63 % powierzchni gminy. Najmniejsze miejscowości to Hurko, Hureczko, Siedliska, Jaksmanice. Pod względem zaludnienia Medyka jest gminą o średnim zasobie ludności.

PODSTAWY PRAWNE DO OPRACOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU

Do zadań własnych gminy, zgodnie z art.6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2020r. , poz. 218) należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Podstawą prawną działań związanych z pomocą osobom, których dotyczy problem przemocy m.in. są:

- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2020r., poz.1359);
- ustawa z dnia 26 października 1992 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U.2019 r., poz.2277);
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (t.j. Dz. U.2020 r. , poz..360);
- ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty .(t.j. Dz. U.2020 r. , poz.1327);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (t.j. Dz. U.2020 r. , poz. poz.1444);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. 2020 r. ,poz.30);
- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 713);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2020 r. , poz. 1057);
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2019 r., poz.852);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2020 r. , poz. 218);

-ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 685).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest skorelowany z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014- 2020 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Medyka na lata 2016-2026 przyjętą Uchwałą Nr XXX/219/2016 Rady Gminy Medyka.

I. POJĘCIE PRZEMOCY

Definicji przemocy jest wiele, różnią się między sobą bardziej lub mniej, w zależności od punktu widzenia jej autora. Określają jednak jedno negatywne zjawisko, które jest źródłem krzywdy, upokorzenia i cierpienia słabszego.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. , poz. 218) określa przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Należy podkreślić, że przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową, to nie tylko przemoc fizyczna lecz także psychiczna, seksualna lub ekonomiczna.

Przemoc fizyczna to forma agresji łącząca się z naruszeniem granic ciała. Katalog zachowań będących przemocą fizyczną jest bardzo długi. W jego zakres wchodzi na przykład takie zachowania jak: bicie, kopanie, ciągnięcie za włosy, popychanie, szarpanie, duszenie, policzkowanie, wykręcanie kończyn, uciskanie części ciała. Demonstrowanie siły fizycznej bez konkretnej groźby użycia jej przeciwko osobie, np. poprzez niszczenie przedmiotów, wykonywanie gwałtownych ruchów naśladujących ciosy w bliskiej odległości ciała innej osoby, wywołujące u niej lęk. Wobec różnorodnych definicji przemocy postuluje się przyjęcie zasady, że zawsze tam, gdzie sposobem działania sprawcy jest jakiegokolwiek wykorzystanie siły fizycznej (nawet poprzez jej demonstrację) mamy do czynienia z przemocą fizyczną.

Przemoc psychiczna jest niepożądanym oddziaływaniem na psychikę drugiego człowieka. Naruszeniem jego woli, poczucia bezpieczeństwa, samooceny, wolności wyboru - jednak nie poprzez fizyczne zmuszenie do określonego zachowania, ale poprzez podjęcie działań lub wytworzenie atmosfery wywołującej zależność pomiędzy osobą stosującą przemoc psychiczną, a osobą która jej doznaje. Przykładami przemocy psychicznej jest zastraszanie, poniżanie, obrażanie, grożenie, upokarzanie, celowe wprowadzanie w błąd, posądzanie o zdradę lub inne przewinienia, wmawianie choroby psychicznej, permanentne narzucanie swojego zdania, stwarzanie sytuacji zależności lub podległości u osoby doznającej przemocy, wyszydzanie, izolowanie od świata zewnętrznego, ignorowanie, groźba odebrania dzieci. W pewnych okolicznościach zachowanie osoby stosującej przemoc może wywoływać wątpliwości co do tego, czy jest ono przemocą fizyczną czy psychiczną.

Przemoc seksualna obejmuje różne działania, w tym wymuszony stosunek płciowy (gwałt) w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy w ramach związku lub poza nim,

molestowanie seksualne (w tym domaganie się stosunku płciowego w zamian za pracę), wykorzystywanie seksualne dzieci, osób niepełnosprawnych intelektualnie bądź fizycznie, zmuszanie do prostytucji, a też dotkliwe krytykowanie zachowań seksualnych.

Przemoc ekonomiczna – polegająca na całkowitym uzależnieniu finansowym ofiary przemocy od sprawcy, przybiera ona różne formy: począwszy od pełnego kontroli i nakazów wydzielania pieniędzy, do zaciągania kredytów czy zmuszania do ich zaciągania wbrew woli partnera, może to być też odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokojenie czy lekceważenie podstawowych potrzeb materialnych bliskich osób, uniemożliwienie podjęcia pracy.

Zaniedbanie jako forma przemocy przejawia się permanentnym brakiem wykonywania prawnego obowiązku opieki nad daną osobą, co może prowadzić do narażenia tej osoby na utratę życia lub zdrowia. Polega także na niewłaściwym wykonywaniu obowiązków.

Irena Pospiszyl w książce pt. „Przemoc w rodzinie” wskazuje, że zaniedbanie może polegać na biernej postawie, ale również może przejawiać się niewłaściwym wykonywaniem obowiązków, np. poprzez urojenie choroby dziecka i usilne leczenie go (syndrom Münchhausena). Syndrom ten bywa również zaliczany do jeszcze jednej rozpoznanej formy przemocy jaką jest nadopiekuńczość. Zwykle nie kojarzona z przemocą, za przemoc jest uznana, gdy dziecko traktuje się przedmiotowo dla zaspokojenia egoistycznych celów, nie licząc się z dobrem i wolą dziecka. Zatem zaniedbanie może przybrać formę braku zainteresowania daną osobą i w związku z tym zaniedbywaniem swoich obowiązków względem tej osoby, ale również może polegać na nadmiernej opiekuńczości, która prowadzi do zaburzenia prawidłowego funkcjonowania danej osoby. Za formę zaniedbania zatem można uznać nakładanie na dziecko obowiązków ponad jego możliwości rozwojowe, nawet jeśli przejawia ono zdolności w danym kierunku.

Na przemoc w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną:

-Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy.

-Perspektywa systemowa, to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc.

-Perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy oraz czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać.

W cyklu przemocy występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania:

Faza I - budowania napięcia. Istotą tej fazy cyklu jest stopniowy wzrost napięcia i agresywności sprawcy, pojawiają się w niej doraźne i mało dotkliwe incydenty przemocy, dochodzi do usprawiedliwiania i minimalizowania zachowań przemocowych;

Faza II - eskalacji - gwałtownej przemocy, zagrażającej zdrowiu i życiu ofiary, tę fazę charakteryzuje wymykająca się spod kontroli agresja; akty przemocy w tej fazie mogą zagrażać życiu ofiary, często u osoby doznającej przemocy dochodzi do dysocjacji, co ułatwia przetrwanie bólu i grozy;

Faza III - tzw. miesiąca miodowego, nasycona wzmożoną uprzejmością i skrucą dominanta, w którym przeważa poczucie winy i żalu, zmiana w funkcjonowaniu sprawcy powoduje, że ofiara ma nadzieję na możliwość trwałej zmiany; zazwyczaj jest to złudne wrażenie. Proces wiktyimizacji ukazuje, że ofiary często tkwią w krzywdzącym związku latami. Proces ponownej nadziei, rozczarowania i poczucia własnej bezradności wzmacnia patologiczną relację.

II. PRZYCZYNY I SKUTKI PRZEMOCY

W codziennym życiu mówimy często, że: „ nic nie dzieje się bez przyczyny ”, również w świecie naukowym badacze zawsze dociekają przyczyny badanego zjawiska. Tak, jak w całym naszym życiu każde zachowanie ma swoją przyczynę i skutek, tak i swoje przyczyny i skutki mają wszystkie rodzaje przemocy.

Przyczyny przemocy można podzielić na kilka głównych czynników.

Czynniki biologiczne, które najczęściej mają wpływ na agresję sprawcy to m.in.: wysoki poziom hormonu testosteronu, zaburzenia hormonalne (np. podwyższony poziom kortyzonu, a obniżony protaktyny), zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym, zaburzenia chromosomowe, jak również zmiany w układzie limficznym i w płatach skroniowych.

Do czynników psychologicznych, które mogą sprzyjać rozwojowi przemocy, najczęściej zaliczane są: negatywne doświadczenia z okresu dzieciństwa, cechy osobowości agresywno – impulsywnej, stres, jak, np. przeżywanie agresji między rodzicami, odrzucanie w roli partnera seksualnego, nieudane relacje małżeńskie, alkohol, cechy dewiacyjne, cechy wrogości, lęki, zagrożenia. Osoby nie kontrolujące swoich emocji są agresywne z byle powodu. Ich reakcja może być niewspółmierna do sytuacji, tzw. „byle głupstwo” powoduje

potężną eksplozję agresji. Są to osoby bardzo drażliwe, mają często niskie mniemanie o sobie, które pragnie zagłuszyć demonstracją siły.

Na specyfikę sposobu myślenia sprawcy wpływ mają również czynniki kulturowe, akceptująca wiele zachowań archetypowych, takich jak pomniejszenie wartości płci żeńskiej, specyficzna koncepcja władzy oraz jej stosowania, używanie rozwiązań siłowych, kwestie prawa, sprawiedliwości i szacunku. Poszczególne instytucje (np. szkoła, wojsko, media), kształtują pewien model zachowań, w tym zachowań przemocowych. Uwarunkowania kulturowe leżą u źródeł przemocy ekonomicznej, czyli tradycyjny podział ról w społeczeństwie i wielowiekowe traktowanie kobiet w sposób podrzędny w stosunku do mężczyzn. Występowaniu zjawiska przemocy, zwłaszcza ekonomicznej, wobec kobiet sprzyja patriarchat. W systemie patriarchalnym liczy się męska władza, której podporządkowane są zarówno kobiety, jak i dzieci. Rola kobiet jest redukowana do zadań mieszczących się głównie w sferze prywatnej, a dopuszczenie do sfery publicznej jest ograniczane prawem i zwyczajami oraz przyzwoleniem mężczyzn. Współcześnie patriarchat nie występuje w pełnej postaci i rzadko mamy do czynienia w Polsce z klasyczną rodziną patriarchalną, ale jego oddziaływanie w praktyce wciąż jest dotkliwe dla kobiet, ponieważ stawia je w sytuacji zależności finansowej od mężczyzn. Właściwie od stuleci jest tak, że mężczyźni zarabiają więcej od kobiet i w związku z tym są głównymi dostarczycielami dochodów w gospodarstwach domowych. To oni przeważnie sprawują władzę polityczną i ekonomiczną. Poczucie władzy i kontroli nad innymi jest zatem kulturowo wpisane w męskie zachowania, podczas gdy w zachowania kobiece wpisane są: poczucie zależności oraz podporządkowania tejże władzy. Z tej też m.in. przyczyny sprawcami przemocy ekonomicznej są częściej mężczyźni, a jej ofiarami zaś – kobiety.

Do czynników społecznych należą te, które pozwalają na pojawienie się relacji społecznych np. szkoła, sąsiedztwo i miejsce pracy. Pewne cechy warunków i relacji społecznych mogą zwiększać ryzyko wystąpienia przemocy.

Czynniki relacyjne dotyczą związków i relacji danej osoby z członkami rodziny, przyjaciółmi, partnerami.

Do czynników socjologicznych zalicza się takie, które tworzą klimat do powstawania przemocy, (np. dostępność broni, normy kulturowe i społeczne) oraz czynniki związane ze zdrowiem, polityką ekonomiczną, społeczną i edukacyjną państwa.

Przemoc w rodzinie jest jedną z najczęstszych dysfunkcji społecznych prowadzącą do występowania chorób psychosomatycznych. Do najbardziej znamiennych objawów emocjonalnych, chorobowych i społecznych doświadczania przemocy domowej należą:

- poważne obrażenia ciała, kalectwo, choroby somatyczne (np. bóle głowy, żołądka),
- wyuczona bezradność (bierne znoszenie zachowań krzywdzących),

- wzmożone napięcie emocjonalne, impulsywność,
- zaburzenia depresyjne: obniżony nastrój, emocjonalne otępienie, niska samoocena, brak chęci do działania, negatywne myślenie o sobie, świecie, przyszłości, stany lękowe, płaczliwość, próby samobójcze;
- zaburzenia lękowe: lęk przed podjęciem działania, przed krytyką, przed odrzuceniem; nieufność do otoczenia i brak umiejętności nawiązywania kontaktów społecznych; z zaburzeniami lękowymi często współwystępują zaburzenia odżywiania, depresje, uzależnienia;
- zaburzenia adaptacyjne w pokonywaniu codziennych trudności;
- uzależnienia (od alkoholu, narkotyków, leków uspokajających) będące próbą złagodzenia odczuwanego bólu psychicznego i fizycznego;
- próby samobójcze.

Do najczęstszych skutków stosowania przemocy w rodzinie zaliczyć należy skutki o charakterze indywidualnym, społecznym oraz ekonomicznym.

Skutki indywidualne:

Osoby uwięzione w przemoc, a więc ofiary przemocy oraz jej sprawcy, ponoszą skutki o charakterze indywidualnym. Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność. W przypadku dzieci, ofiar przemocy, skutkiem może być śmierć w wyniku aktu przemocy lub trwałe kalectwo. Skutkiem mogą być też: urazy fizyczne, zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, sięganie po środki psychoaktywne, uzależnienia, prostytuowanie się, konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym. Sprawcy przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony lub samobójstwa, mogą doznawać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może być też bezdomność. Najczęściej dotyczy to osób, które opuściły zakład karny.

Skutki społeczne:

Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy.

To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi emocjami sięgając po środki uzależniające. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi, zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób liczba osób pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie rozszerza się na osoby obce. Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia.

Skutki ekonomiczne:

Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.

- Policja- wielokrotne interwencje w domach, przyjmowanie pokrzywdzonych w komisariatach, wizyty dzielnicowych i funkcjonariuszy ds. nieletnich w miejscu zamieszkania rodzin dotkniętych przemocą, umieszczanie sprawców w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, sporządzanie pism i wniosków do instytucji m.in. w przedmiocie uzależnienia czy o wgląd w sytuację rodziny i dziecka, prowadzenie dochodzeń, izby dziecka.
- Służba zdrowia- leczenie chorób psychosomatycznych i zaburzeń psychicznych- ambulatoryjne i szpitalne, leczenie skutków urazów doznanych w wyniku przemocy, w tym zabiegi chirurgiczne, rehabilitacja po urazach.
- Pomoc społeczna- zasiłki celowe, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, prowadzenie placówek opiekuńczo wychowawczych (koszty opieki i wychowania dzieci), placówek interwencyjnych dla nieletnich, zespołów opiekuńczych (całodobowa opieka i udostępnienie schronienia), mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia, hosteli dla ofiar przemocy.
- Edukacja- zajęcia reedukacyjne i wyrównawcze, nauczanie indywidualne, klasy integracyjne, świetlice socjoterapeutyczne, poradnie psychologiczno- pedagogiczne, specjalne ośrodki szkolno wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii.
- Prokuratura i Sąd (karny i rodzinny)- prowadzenie spraw, opłacanie kuratorów.
- ZUS- zwolnienia lekarskie i renty.
- Pracodawcy- gorsza wydajność pracy osób, które żyją w przewlekłym stresie, zwolnienia lekarskie.

III. ZASOBY–GDZIE MIESZKAŃCY GMINY MEDYKA MOGĄ OTRZYMAĆ POMOC

NAZWA	ADRES	TELEFON
<u>INSTYTUCJE NA TERENIE GMINY MEDYKA</u>		
GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MEDYCE	37-732 MEDYKA 159	TEL 16 6715375 w. 23 LUB 24
KOMISARIAT POLICJI W MEDYCE	37-732 MEDYKA 236	16 677 33 73
GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W MEDYCE	37-732 MEDYKA 288, II PIĘTRO URZĄD GMINY	16 6791795
NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ „HIPOKRATES” W MEDYCE	37-732 MEDYKA 479a	16 6715210
<u>INSTYTUCJE NA TERENIE POWIATU PRZEMYSKIEGO:</u>		
SPECJALISTYCZNY OŚRODEK WSPARCIA DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W KORYTNIKACH	KORYTNIKI 14, 37-741 KRASICZYN	16 6718595
MIEJSKI OŚRODEK ZAPOBIEGANIA UZALEŻNIENIOM W PRZEMYŚLU	UL.ŚW. BRATA ALBERTA 10, 37-700 PRZEMYŚL	16 6713956
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W PRZEMYŚLU	PLAC DOMINIKAŃSKI 3, 37-700 PRZEMYŚL	16 675 0011
PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA DLA POWIATU PRZEMYSKIEGO	UL. WAYGARTA 1 , 37-700 PRZEMYŚL	16 6787998
III ZESPÓŁ KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ	UL. KONARSKIEGO 6, 37-700 PRZEMYŚL	16 6761432

Telefon informacyjny dla osób uwikłanych w problem przemocy domowej: 987

Numer telefonu 987 jest numerem alarmowym o charakterze informacyjno – koordynacyjnym. Od dnia 01.09.2009 r. mogą z niego korzystać osoby uwikłane w problem przemocy domowej. Numer jest bezpłatny dla osób dzwoniących z aparatów stacjonarnych oraz automatów/budek telefonicznych. Działa całodobowo, przez cały rok kalendarzowy.

W godzinach pracy Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, tj. od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 15.30, telefon jest odbierany najpierw przez pracownika Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, a następnie przełączany do pracownika Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, natomiast w pozostałych dniach i godzinach jego obsługę prowadzi wyłącznie Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego

Oferta jest skierowana do:

- osób doznających przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy domowej,
- sprawców przemocy domowej, którzy podejmują decyzję o udziale w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy.

Inne ważne telefony:

801 12 00 02 – Niebieska Linia

800 12 12 12 – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

22 696 55 50 – Telefon Informacyjno – Interwencyjny w Biurze Rzecznika Praw Dziecka

116 111 – Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży Fundacji „Dzieci Niczyje”

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE MEDYKA

Gmina Medyka położona jest we wschodniej części województwa podkarpackiego w powiecie przemyskim. Od północy sąsiaduje z gminą Stubno, od południa z miastem i gminą Przemyśl, od zachodu z gminą Żurawica, a od wschodu granica gminy przebiega wzdłuż granicy państwowej polsko- ukraińskiej. Na terenie gminy zlokalizowane jest towarowo- osobowe przejście graniczne pomiędzy Polską a Ukrainą, co ułatwia nabycie taniego, alkoholu i wyrobów tytoniowych. Zwiększa się przez to ryzyko nadmiernego używania alkoholu, co prowadzi do uzależnień.

Na terenie gminy Medyka jest pięć szkół podstawowych , jedno samorządowe przedszkole. Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym

w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Medyce. Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analizy dokumentów wynika, że przemoc występująca w rodzinie jest ukrywana i zatajana. Jest to nadal temat wstydlivy i jakby lekceważony aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych i bezpośredniej przemocy fizycznej. Bardzo często osoby nawet nie wiedzą, że są ofiarami przemocy np. psychicznej, godząc się na swój los i nie oczekując pomocy z zewnątrz.

Ośrodek realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez współpracę z Policją, Sądem, Prokuraturą, kuratorami sądowymi, kuratorami społecznymi, pedagogami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innymi osobami oraz instytucjami.

Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełniania podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników ośrodka. W obszarze pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy finansowej, świadczy pracę socjalną, wskazuje miejsca gdzie można uzyskać pomoc, współpracuje z różnymi grupami zawodowymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poradnictwo ogólne w ramach pracy socjalnej podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych. Według potrzeb kierowanie do specjalistów w Miejskim Ośrodku Zapobiegania Uzależnieniom, do Zespołu Interwencji Kryzysowej w Przemyśle.

Interwencja:

- zgłoszenie na Policję podejrzenia o możliwości popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie;
- zapewnienie miejsca w całodobowej placówce dla ofiar przemocy w rodzinie;
- rozeznanie czy dzieci mają zapewnioną należytą opiekę w miejscu zamieszkania;
- przeprowadzenie rozmowy interwencyjno- ostrzegawczej z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy na temat konsekwencji, jakie grożą za krzywdzenie najbliższych oraz działań, które zostaną wobec niego podjęte;
- skierowanie wniosku do Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe;
- skierowanie osoby podejrzanego o stosowanie przemocy na Program Korekcyjno- Edukacyjny dla sprawców przemocy.

Objęcie środowiska monitoringiem przez pracownika socjalnego (dane za 2019 rok).

Liczba osób, których interwencje dotyczyły: 27

Liczba spraw związanych z wszczęciem procedury Niebieskiej Karty - wypełnienie formularza Niebieska Karta- A: 14

Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta- A przekazanych do przewodniczącego ZI przez OPS: 1

Liczba formularzy Niebieska Karta- A otrzymanych przez przewodniczącego ZI od:

-Przedstawicieli Policji- 13

-Przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej- 1

Liczba prowadzonych przez ZI postępowań w ramach procedury Niebieskiej Karty- 0

a) liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie, których w/w postępowanie dotyczyło- 27

Liczba utworzonych przez ZI grup roboczych- 14

a) liczba prowadzonych postępowań przez grupy robocze- 26

b) liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie, których w/w postępowanie dotyczyło- 27

Liczba zakończonych postępowań w ramach procedury Niebieskiej Karty-19

Działania podejmowane przez OPS w odniesieniu do różnych kategorii osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie w ramach procedury Niebieskiej Karty:

a) działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
27	praca socjalna, w tym rozmowy motywujące - wspierające, monitoring, wizyty sprawdzające sytuacje w rodzinie, pomoc w formie zasiłków, kierowanie do stowarzyszenia Przeworsk - Powiat bezpieczny, kierowanie rodzin do Zespołu Interwencji Kryzysowej przy Starostwie Powiatowym w celu uzyskania wsparcia psychologicznego i prawnego, kierowanie do MOZU w Przemyślu, udzielanie informacji o możliwości uzyskania pomocy w tym pobytu w SOW w Korytnikach , informowanie o możliwości korzystania z darmowej pomocy terapeuty uzależnień w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym przy UG Medyka oraz pomocy prawnej w UG Medyka, Kierowanie do Podkarpackiego Ośrodka Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przesłaniem w Przemyślu w celu uzyskania pomocy w formie porad prawnych, mediacji, wsparcia psychologicznego i prawnego, kierowanie do MOZU w Przemyślu, udzielanie informacji o możliwości uzyskania pomocy w tym pobytu w SOW w Korytnikach , informowanie o możliwości korzystania z darmowej pomocy terapeuty uzależnień w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym przy UG Medyka oraz pomocy prawnej w UG Medyka, Kierowanie do Podkarpackiego Ośrodka Pomocy dla

	Osób Pokrzywdzonych Przepięstwem w Przemyśle w celu uzyskania pomocy w formie porad prawnych, mediacji, pomocy psychologa oraz innych form wsparcia, przekazanie ulotek i poradników informacyjnych dotyczacych przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wsparcie asystenta rodziny, rozeznanie czy dzieci mają zapewnioną należytą opiekę w miejscu zamieszkania.
--	---

b) działania podejmowane wobec osób stosujacych przemoc w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
26	monitoring, rozmowy profilaktyczno - ostrzegawcze, praca socjalna, informowanie o możliwości uczestnictwa w programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie, informowanie o możliwości podjęcia leczenia odwykowego alkoholowego i pokierowanie do odpowiednich placówek.

c) działania podejmowane wobec dzieci doświadczajacych przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
4	objęcie dzieci wsparciem psychologicznym, rozmowy i wsparcie pedagoga szkolnego, napisanie wniosku do sądu o wgląd w sytuację rodziny, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla dzieci, objęcie rodziny nadzorem kuratorskim, wsparcie Asystenta Rodziny.

Procedura Niebieskiej Karty

Mimo, że w relacjach międzyludzkich przemoc istniała od zawsze, to o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Problem przemocy wymaga podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Zmniejszanie rozmiarów przemocy w polskich rodzinach i pomaganie ofiarom jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania różnych ludzi i organizacji. Procedura Niebieskiej Karty jest przykładem łączenia kompetencji różnych służb.

Głównym celem tej procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą

skuteczności procedur i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie. Znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wymusiła zmiany w procedurze. Rozporządzenie m. in. określa tryb postępowania w przypadku pozyskania przez odpowiednie służby informacji o wystąpieniu przemocy w rodzinie, zmienia obowiązujące formularze Niebieskiej Karty, które dotychczas wypełniane były jedynie przez funkcjonariuszy policji, pracowników ośrodków pomocy społecznej, a teraz także przez przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i służby zdrowia.

Rozpoznanie przemocy i wypełnienie Niebieskiej Karty to początek procesu pomagania. Każda z w/w służb na w swoich ustawowych zapisach możliwość i obowiązek korzystania z pomocy innych osób, instytucji i organizacji, a także podejmowania współpracy, gdy zostanie o to poproszona. W przypadku przemocy w rodzinie działania indywidualne nie przynoszą pożądanych efektów.

Zespół Interdyscyplinarny

Praca w Zespole Interdyscyplinarnym oparta jest na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy. Zespół Interdyscyplinarny pracuje w oparciu o przyjęty przez siebie regulamin w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W skład Zespołu wchodzi:

- przedstawiciele GOPS Medyka;
- przedstawiciele Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- przedstawiciele Policji;
- przedstawiciele oświaty;
- przedstawiciele ochrony zdrowia;
- przedstawiciele organizacji pozarządowych;
- przedstawiciele Sądu;
- przedstawiciele Ośrodka Wsparcia dla Ofiar przemocy w Rodzinie .

V. PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD UCZNIÓW NA TERENIE GMINY MEDYKA

Przedmiotem badania był problem doświadczania przez uczniów różnego rodzaju przemocy lub krzywdzenia.

Cele projektu badawczego:

Głównym celem badań ankietowych było uzyskanie informacji na temat występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Medyka oraz określenie jego skali, w perspektywie planowania efektywnych mechanizmów przeciwdziałania i profilaktyki.

Grupa docelowa objęta badaniem (respondenci):

Badania ankietowe przeprowadzone zostały w Szkole Podstawowej im. Króla Władysława Jagiełły w Medyce w klasach : VI, VII, VIII. W badaniu łącznie udział wzięło 57 uczniów.

Wybraną techniką była technika ankiety, natomiast narzędziami badawczymi były kwestionariusze ankiet.

SZCZEGÓŁOWA ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ

Pytanie pierwsze ankiety dotyczyło wiedzy na temat przemocy w rodzinie. Uczniowie najczęściej pojęcie to definowali:

Cyt.: „Przemoc w rodzinie jest wtedy, gdy ojciec lub matka biją swoje dzieci”;

Cyt.: „Jest to znęcanie się fizycznie na innych członkach rodziny”;

Cyt.: „Przemoc w rodzinie to np. bicie dziecka, obrażanie, wyśmiewanie”;

Cyt.: „Przemoc w rodzinie to znęcanie się psychiczne lub fizyczne przez jedną osobę nad pozostałymi członkami rodziny”;

Cyt.: „Bicie dzieci, żony lub męża”;

Cyt.: „Znęcanie się nad dziećmi”;

Cyt.: „Przemoc w rodzinie to bicie za popełniony błąd”;

Cyt.: „Jest to przemoc gdzie jeden z rodziców bije i poniża dzieci”;

Cyt.: „Przemoc w rodzinie to bicie przez jakiegoś członka rodziny osoby w rodzinie”;

Cyt.: „Gdy rodzic bije drugiego lub dzieci” ;

Cyt.: „Przemoc to, że w rodzinie dzieci są nękanie”;

Cyt.: „Przemoc w rodzinie to – bicie, gnębienie i mówienie, że do niczego się nie nadajesz itp.”;

Cyt.: „Naruszenie tykalności cielesnej”.

Na kolejne pytanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa, zdecydowana większość 96% odpowiedziała, że czują się bezpiecznie w środowisku domowym.

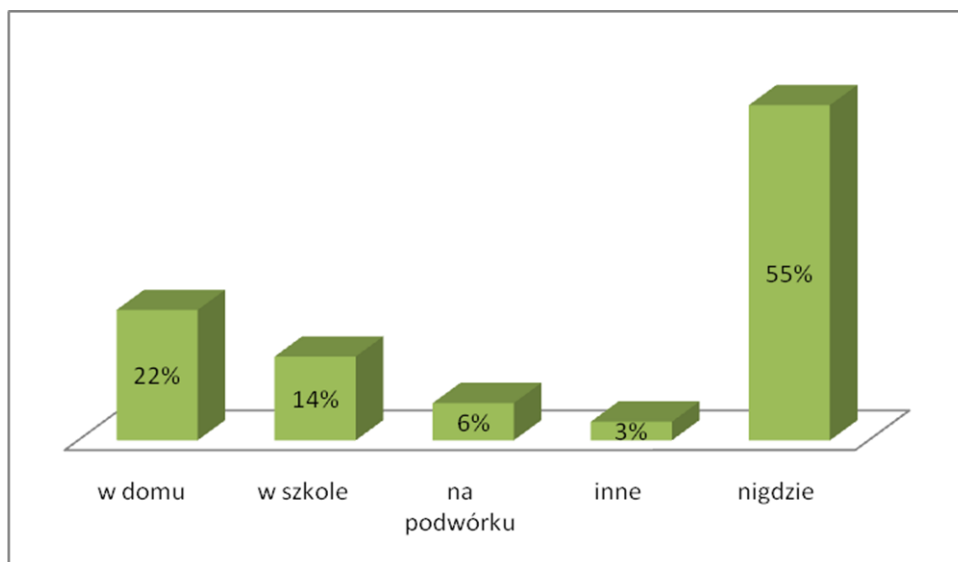
Wykres 1. Czy doznałeś/eś kiedykolwiek jednego z wymienionych niżej zachowań?

Źródło: Opracowanie własne

Analiza odpowiedzi badanych pozwoliła ustalić, że największa grupa badanych (27%) doznała takiej formy zachowań jak klapsy. W drugiej kolejności (13%), ankietowani doznali zawstydzania w obecności innych, wyśmiewania wyglądu, stylu ubierania, stałej krytyki. Respondenci rzadziej (9%) doświadczyli bicia czy popychania.

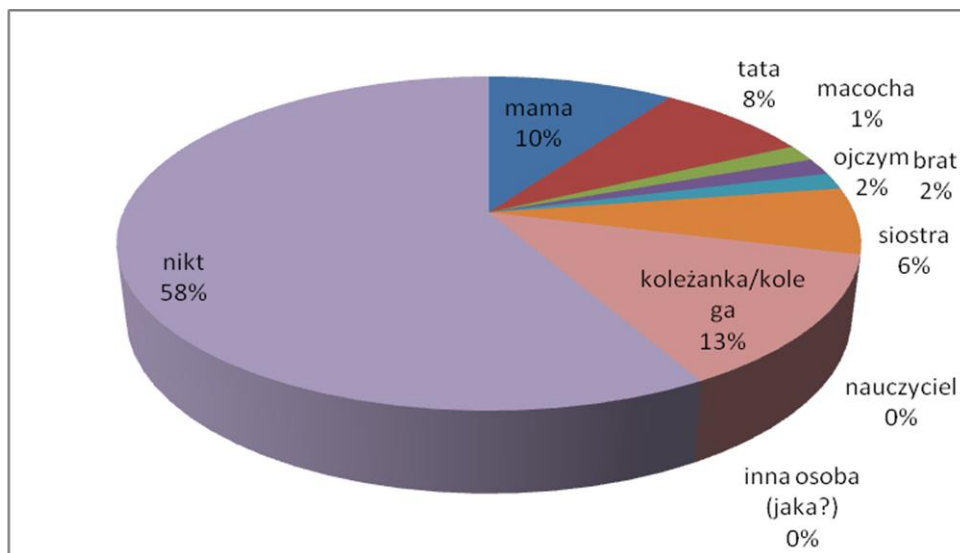
Wykres 2. Gdzie doznałeś/aś wyżej wymienionych zachowań?

Źródło: Opracowanie własne

Dane zamieszczone na powyższym wykresie wskazują, że 22% uczniów wyżej wymienionych zachowań doznało w domu. W miejscu „inne” respondenci wpisali „w parku”.

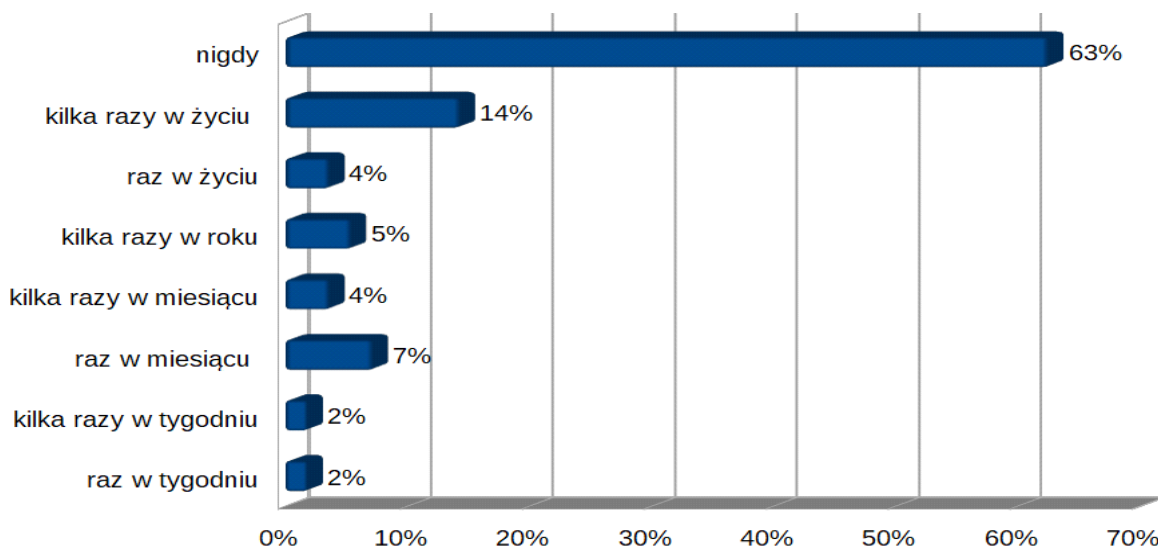
Wykres 3. Kto z Twojego otoczenia stosował wobec Ciebie wyżej wymienione formy przemocy?

Źródło: Opracowanie własne

Jak przedstawia powyższy wykres respondenci najczęściej doświadczali przemocy ze strony rodziców biologicznych, przybranych i rodzeństwa (łącznie 29%), w dalszej kolejności od koleżanek i kolegów ze szkoły (13%). Uczniowie nigdy nie doświadczali przemocy ze strony nauczycieli.

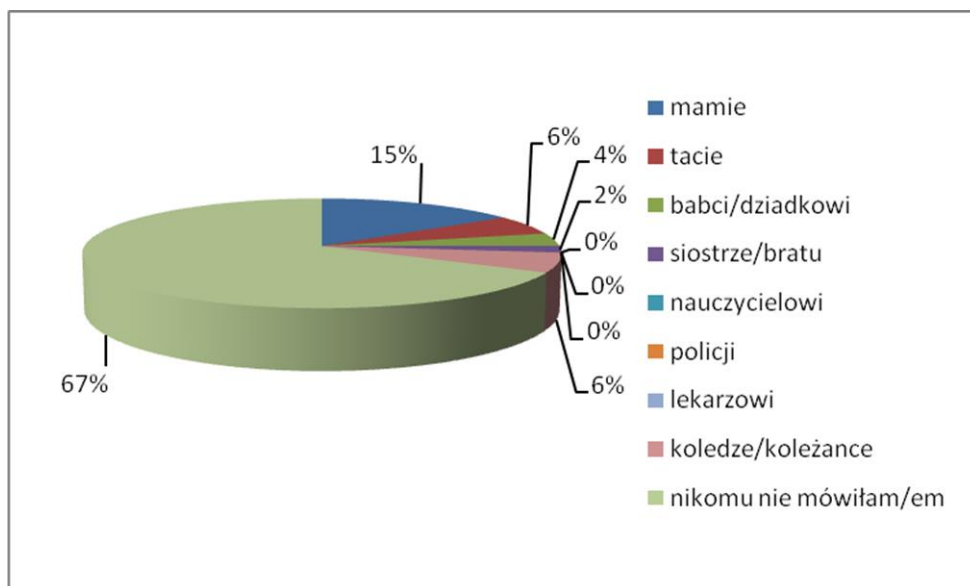
Wykres 4. Jak często doświadczają/eś wyżej wymienionych form przemocy?

Źródło: Opracowanie własne

Pogłębiona analiza zebranego materiału badawczego wskazała, w odpowiedzi na pytanie „Jak często doświadczałaś/eś niżej wymienionych form przemocy?”, że 14% badanych uczniów przemocy doznała kilka razy w życiu.

Wykres 5. Czy mówiłaś/eś komukolwiek o stosowanej wobec Ciebie przemocy?

Źródło: Opracowanie własne

Jak przedstawia powyższy wykres, zdecydowanie większość uczniów (67%) nie mówiła nikomu o stosowanej wobec nich przemocy, zaledwie 15% respondentów powiedziała o tym problemie mamie.

Kolejne pytanie zostało zadane w następującej formie: „Czy byłaś/eś świadkiem, gdy stosowano przemoc wobec kogoś innego?”

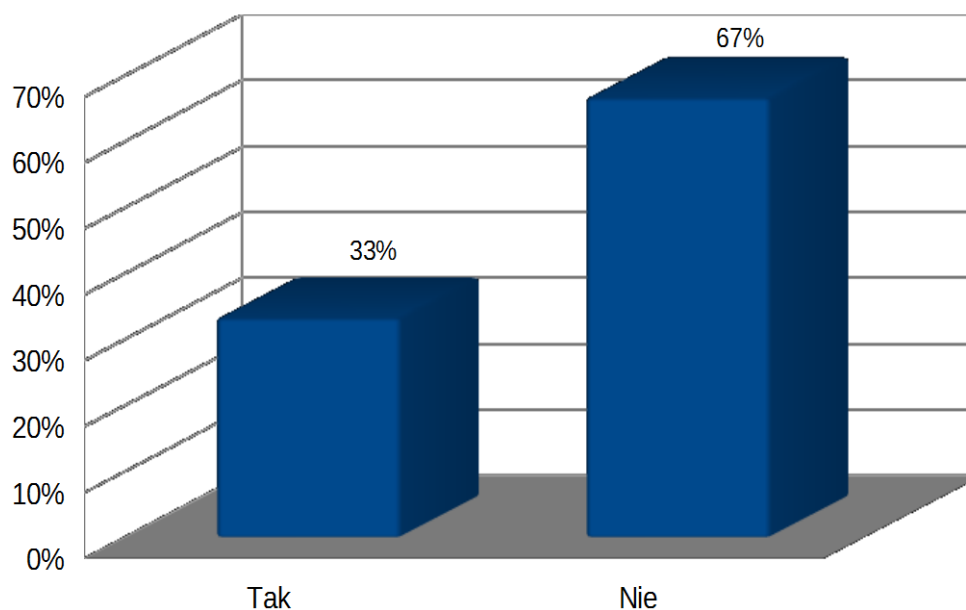
Jeśli tak, to:

Jaką formę agresji widziałeś?

Jak zareagowałeś na tę sytuację?”

Większość uczniów 68% nigdy nie była świadkami przemocy. Pozostałe osoby (32%) widziały przemoc w formie fizycznej – bicie, popychanie jak również byli świadkami przemocy psychicznej - wyśmiewanie. Zaledwie kilkoro uczniów próbowało zareagować w sposób groźby, że powiadomi odpowiednie osoby, czy próbując złagodzić sytuację prośbami. Większość uczniów bała się zareagować, bądź zjawisko przemocy było im to obojętne.

Wykres 6. Czy wiesz co to jest „NIEBIESKA KARTA”?

Źródło: Opracowanie własne

Jak przedstawia powyższy wykres 33% uczniów wie co to jest Niebieska Karta. W pytaniu półotwartym „Czy wiesz co to jest „NIEBIESKA KARTA” po zaznaczeniu odpowiedzi „Tak” respondenci wyjaśniali:

Cyt.: „ To karta gdzie wpisuje się problemy w rodzinie”;

Cyt.: „ Karta którą składamy na Policji o przemoc domowej”;

Cyt.: „ Jest to coś co broni przed przemocą domową”;

Cyt.: „ Czyli w danej rodzinie występowała przemoc to ta rodzina ma kartę”;

Cyt.: „ Niebieską kartę zakłada się sprawcy przemocy”;

Cyt.: „ Obserwowanie danej rodziny przez jakiegoś pośrednika urzędu”;

Cyt.: „ Przychodzi do domu ktoś z MOPSu”;

Cyt.: „ Można zakładać je gdy ktoś stosuje agresję wobec drugiego człowieka”;

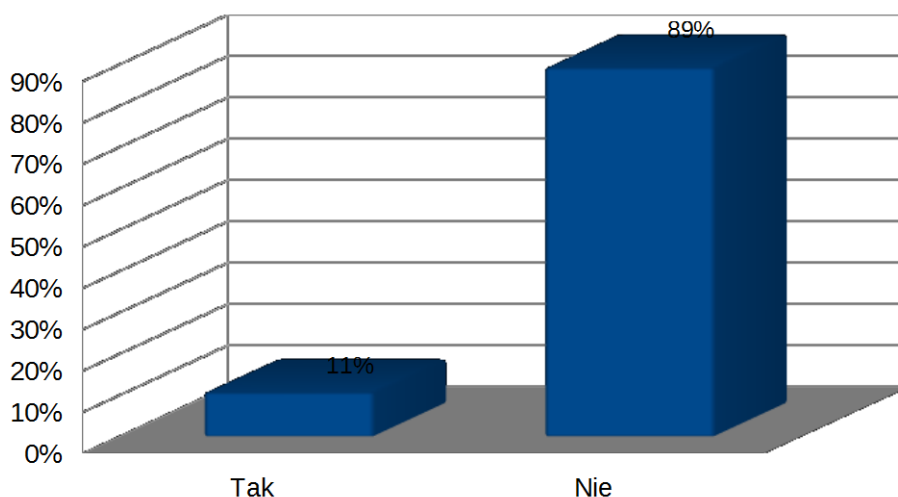
Cyt.: „ Jest zakładana rodzinom w trudnej sytuacji”;

Cyt.: „ To zakładanie karty osobie, która jest agresywna”;

Cyt.: „ Została zgłoszona przemoc w domu i Sąd zakłada tej rodzinie Niebieską Kartę”;

Cyt.: „ Np. kiedy jest problem w rodzinie to ma się niebieską kartę i jeśli coś się stanie to osoby poszkodowane idą do ośrodka wsparcia przemocy w rodzinie”.

Wykres 7. Czy wiesz co to jest „NIEBIESKA LINIA”?

Źródło: Opracowanie własne

Zaledwie 11 % ankietowanych wie co to jest Niebieska Linia. Na pytanie półotwarte „Czy wiesz co to jest „NIEBIESKA LINIA” odpowiedzieli:

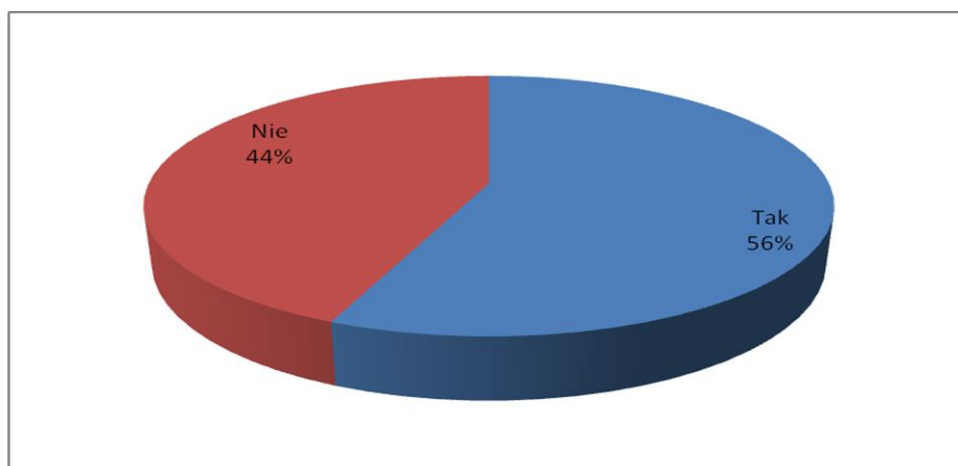
Cyt.: „ To linia pod którą dzwonimy gdy w domu jest przemoc”;

Cyt.: „ Dzwoni się tam jeżeli jest się świadkiem lub jeśli na nas stosowana jest przemoc”;

Cyt.: „ Linia telefoniczna pod numer, której dzwoni się, gdy jest jakiś problem w rodzinie jak np. przemoc”;

Cyt.: „ Telefon na który mogą zadzwonić osoby, które doświadczają przemocy i potrzebują pomocy”.

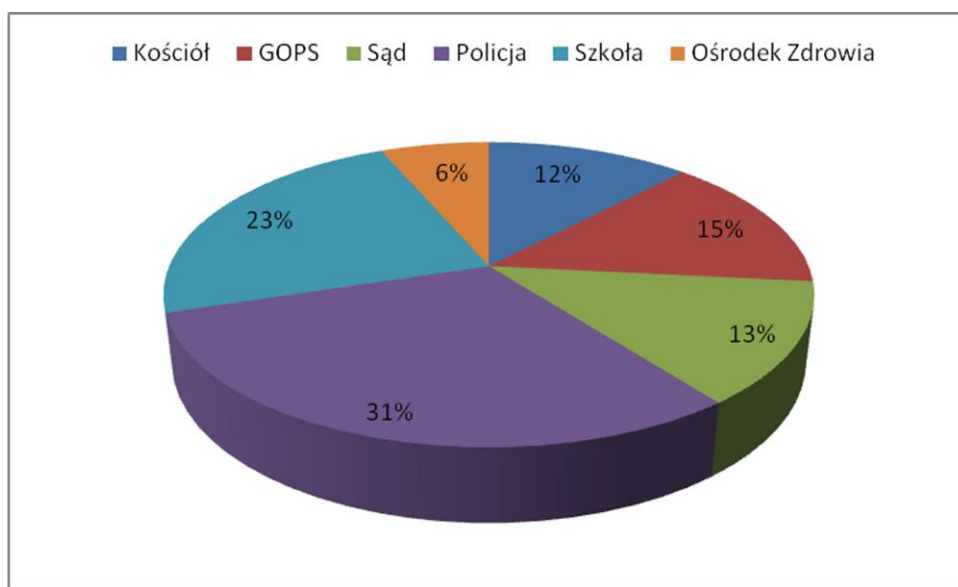
Wykres 8. Czy wiesz gdzie szukać pomocy w gminie Medyka w przypadku doświadczenia przemocy?

Źródło: Opracowanie własne

Bardzo ważnym wnioskiem, który wynika z badań jest stopień świadomości uczniów Szkoły Podstawowej w Medyce dotyczący przemocy. Ponad połowa uczniów (56%) wie gdzie szukać pomocy w gminie Medyka.

Wykres 9. Twoim zdaniem na pomoc jakich instytucji może liczyć ofiara przemocy?

Źródło: Opracowanie własne

Według przedstawionych danych wynika, iż zdecydowana większość uczniów deklaruje znajomość różnych instytucji, które na terenie gminy pomagają ofiarom przemocy fizycznej lub psychicznej w rodzinie. Z badań wynika, że w świadomości uczniów pomoc w sytuacji występowania przemocy świadczą przede wszystkim dwa podmioty: Policja (31%) i Szkoła (23%). Mniej liczna grupa respondentów wskazała na takie instytucje, z których mogą skorzystać ofiary przemocy w gminie Medyka jak: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (15%), Sąd (13%) oraz Kościół (12%).

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Medyka.

Cel realizowany będzie w oparciu o następujące cele szczegółowe:

Cel I. Rozwijanie działań mające na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie;

Cel. II. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie;
Cel. III. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Medyka na temat zjawiska przemocy oraz uwrażliwienie świadków przemocy;
Cel. IV. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele realizowane będą zarówno przez oddziaływania profilaktyczne, jak też przez szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy w rodzinie, a następnie przywrócenie osobom doznającym przemocy zdolności w zakresie godnego i bezpiecznego funkcjonowania w rodzinie. Zakłada się aktywne włączenie w realizację Programu wszelkich służb mających styczność w codziennej pracy z rodziną. Ważnym elementem rozwoju systemu ochrony i pomocy jest kompleksowe wsparcie osób zagrożonych przemocą, ale również reintegracja i praca nad sprawcą stosującym przemoc. W Programie położono nacisk na profesjonalizację działań przedstawicieli służb społecznych i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, aby poprzez wzrost ich kompetencji zwiększyć efektywność oddziaływań całego systemu.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Program jest skierowany do społeczności lokalnej z terenu gminy Medyka, a w szczególności do:

- osób doznających przemocy, w tym do dzieci i innych osób zależnych (do tych grup należy zaliczyć oprócz dzieci, także osoby niepełnosprawne, osoby starsze, a także pozostałe niesamodzielne osoby wymagające opieki innych),
- osób stosujących przemoc,
- świadków przemocy,
- rodzin zagrożonych przemocą,
- rodzin, które chcą promować postawy rodzicielskie wolne od przemocy.

Inne podmioty objęte realizacją programu:

- pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- nauczyciele i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- pracownicy służby zdrowia,
- członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Medyka na lata 2020 - 2024 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Medyce, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Medyce, Komisariat Policji w Medyce, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Medyce, placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki nauczania i wychowywania z terenu Gminy Medyka, Sąd Rejonowy w Przemyśle- kuratorzy, NZOZ „HIPOKRATES” w Medyce, Samorządowe Przedszkole w Medyce, Szkołę Podstawową w Medyce, Szkołę Podstawową w Torkach, Szkołę Podstawową w Lesznie, Szkołę Podstawową w Hureczku, Szkołę Podstawową w Siedliskach oraz inne jednostki pomocowe i stowarzyszenia.

IX. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania – zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce ze względu na negatywne skutki – zdrowotne, emocjonalne i społeczne. Zapobieganie przemocy wymaga wdrożenia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego programu, którego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

Podstawowymi założeniami są:

- Zatrzymanie przemocy
- Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary
- Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara
- Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka
- Nie ma żadnego usprawiedliwienia przemocy
- Zrozumiałe i dopuszczalne są wahanie i niekonsekwencja w zachowaniu i postanowieniach ofiary.

CEL I	Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
Działania	Pomoc dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie ciągłości pracy Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z jego zadaniami Praca z osobami doświadczającymi przemocy, realizacja procedury „Niebieskie Karty” Poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, socjalne, medyczne dla osób doświadczających przemocy Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie
Beneficjenci	Program kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych)
Wskaźniki realizacji	Liczba interwencji Liczba osób, którym udzielono pomocy Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
Realizatorzy	Pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej Nauczyciele i pedagodzy Funkcjonariusze Policji Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Pracownicy służby zdrowia Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego
Termin realizacji	2020-2024
CEL II	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie
Działania	Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych, Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc, Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu, Realizację działań podejmowanych w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”.
Beneficjenci	Program kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
Wskaźniki realizacji	Liczba osób zatrzymanych przez Policję w związku z przemocą w rodzinie,

	Liczba udzielonych informacji, porad i konsultacji, Liczba sprawców objętych programami korekcyjno-edukacyjnymi, Liczba i rodzaj pomocy udzielanej ofiarom przemocy w rodzinie, Liczba osób którym udzielono wsparcia instytucjonalnego, Liczba zgłoszonych wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Realizatorzy	Komenda Powiatowa Policji, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki służby zdrowia, Placówki oświatowo-wychowawcze.
Termin realizacji	2020-2024
CEL III	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Medyka na temat zjawiska przemocy oraz uwrażliwienie świadków przemocy
Działania	Udostępnianie do publicznej wiadomości na stronie http://www.gopsmedyka.naszops.pl/ informacji o miejscach, w których świadczona jest pomoc dla osób doznających przemocy w rodzinie, realizowanych programach poświęconych zjawisku przemocy, organizowanych szkoleniach, konferencjach, projektach na terenie Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowana do różnych grup społecznych, Prowadzenie badań oraz analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie (diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy), Realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat wyrażania uczuć, asertywności, komunikacji, rozwiązywania problemów bez przemocy, Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądaných wśród dzieci i młodzieży,
Beneficjenci	Program kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.
Wskaźniki realizacji	Liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur, plakatów, Liczba spotkań informacyjno-edukacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie, w szkole, w środowisku rówieśniczym,
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Interwencji Kryzysowej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowo-wychowawcze Organizacje pozarządowe Kościoły
Termin realizacji	2020-2024
CEL IV	Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy

	w rodzinie
Działania	Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu podniesienia umiejętności pracy z klientem i lepszego radzenia sobie ze stresem, Szkolenia grup zawodowych przedstawicieli służb i instytucji z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla potrzeb współpracy w zespołach interdyscyplinarnych, Szkolenie z zakresu współpracy w zespołach interdyscyplinarnych, Doskonalenie współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie pomocy i wsparcia udzielanego osobom uwięzonym w przemoc, Gromadzenie informacji dot. sytuacji rodzin wymagających pomocy Zespołu Interdyscyplinarnego, Opracowanie planu działań interwencyjnych i pomocowych wobec osób/rodzin potrzebujących pomocy i podział zadań wg kompetencji służb, Monitoring sytuacji rodzin wymagających interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz działań podejmowanych przez poszczególne służby, wypracowanie i wdrożenie narzędzi do badania skuteczności podejmowanych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i inicjowanie i koordynowanie działań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
Beneficjenci	Program kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Wskaźniki realizacji	Liczba przeprowadzonych szkoleń – liczba uczestników szkoleń
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Termin realizacji	2020-2024

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o dane zebrane przez Zespół Interdyscyplinarny w Medyce podczas monitoringu. Monitoring (zbieranie i analiza danych) będzie przeprowadzany raz do roku, do dnia 31 grudnia za poprzedni rok kalendarzowy.

Ewaluacja programu powinna dostarczyć odpowiedzi, jaka jest trafność, skuteczność, użyteczność i efektywność programu. Powinna określić, czy cele programu są odpowiednie do ewoluujących potrzeb. Do jakiego stopnia oddziaływanie programu przyczyniło się do osiągnięcia celu głównego, celów szczegółowych i czy odpowiada potrzebom odbiorców programu oraz w jakim zakresie można oczekiwać, że pozytywne zmiany będą trwać po zakończeniu realizacji programu.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie finansowane będą z budżetu państwa oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.